

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Су I -7 19/2025-1
30.05.2025. године
Београд

СТАВОВИ ВРХОВНОГ СУДА

У ВЕЗИ СА СПОРНИМ ПИТАЊИМА СА ЗАЈЕДНИЧКИХ СЕДНИЦА ПРЕДСТАВНИКА КРИВИЧНИХ ОДЕЉЕЊА АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА И ВРХОВНОГ СУДА одржаних 19.11.2024. године и 28.02.2025. године

На седници Кривичног одељења Врховног суда одржаној дана 30.05.2025. године, размотрена су спорна питања са заједничких седница представника Кривичних одељења апелационих судова и Врховног суда ради усаглашавања судске праксе одржаних 19.11.2024. године и 28.02.2025. године, на којој седници је Врховни суд у вези са постављеним спорним питањима заузео следеће ставове:

СПОРНА ПИТАЊА ОКО КОЈИХ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ НИСУ ПОСТИГЛИ САГЛАСНОСТ

1. ПИТАЊЕ: „Надлежност у поступку принудне наплате трошкова кривичног поступка.“

ОДГОВОР: Сходно одредби члана 276. став 2. ЗКП да се трошкови кривичног поступка принудно наплаћују у корист буџета Републике Србије, по службеној дужности, те одредбама члана 3. став 1. и члана 4. став 4. Закона о извршењу и обезбеђењу и члану 40. Закона о судским таксама, решење о извршењу трошкова кривичног поступка доноси суд, односно судија који је поступао у кривичном предмету у првом степену и доставља то решење јавном извршитељу, кога одреди председник суда, заједно са одлуком о трошковима кривичног поступка и доказом да је та одлука достављена извршном дужнику, који у остављеном року није извршио обавезу, а извршитељ доставља решење о извршењу дужнику и даље спроводи поступак извршења према закону којим се уређује извршење и обезбеђење.

- 2. ПИТАЊЕ:** „Да ли су испуњени објективни услови за рехабилитацију у ситуацији када је ново кривично дело учињено пре почетка рока који је законом дефинисан као рок од дана када је казна извршена, застарела или опроштена?“

ОДГОВОР:

У ситуацији када је лице осуђено за ново кривично дело учињено пре почетка законом предвиђеног рока за рехабилитацију по осуди на коју се односи рехабилитација, тада се ради о судској рехабилитацији лица које је више пута осуђивано, па ће суд на основу члана 100. КЗ испитати да ли су испуњени услови за рехабилитацију из члана 98. и 99. КЗ, у погледу сваког кривичног дела за које је окривљени осуђен.

У ситуацији када се тражи законска рехабилитација за једну осуду, а против осуђеног лица је у току кривични поступак за ново кривично дело учињено пре отпочињања рока предвиђеног за законску рехабилитацију, тада на основу члана 570. став 2. ЗКП, нису испуњени услови за законску рехабилитацију, јер је према осуђеном у току кривични поступак за кривично дело учињено пре истека рока предвиђеног за законску рехабилитацију.

У ситуацији када је поднета молба за судску рехабилитацију једне осуде, суд ће испитати испуњеност услова за рехабилитацију из члана 99. став 1. КЗ, а околност да је против осуђеног у току кривични поступак за ново кривично дело учињено пре почетка рока за судску рехабилитацију, цениће у склопу околности из члана 99. став 2. КЗ, након чега ће одлучити да ли ће молбу за рехабилитацију одбити или усвојити.

- 3. ПИТАЊЕ:** „Да ли основно јавно тужилаштво о трошковима поступка који настану пред тим органом, у ситуацији када је подигнут оптужни предлог, одлучује наредбом или решењем?“

ОДГОВОР: Јавни тужилац о трошковима кривичног поступка који настану пред тим органом у ситуацији када је поднет оптужни предлог одлучује решењем.

- 4. ПИТАЊЕ:** „Кад осуђени премине на издржавању казне затвора, да ли решење о обустави поступка доноси Кв веће или референт који га је упутио на издржавање?“

ОДГОВОР: Без обзира што Законик о кривичном поступку и Закон о извршењу кривичних санкција ниједном одредбом изричито не одређује доношење решења о обустави извршења казне затвора у случају смрти осуђеног, из одредбе члана 139. став 2. Закона о извршењу кривичних санкција и сходне примене члана 20. ЗКП произлази да треба донети решење о обустави извршења казне затвора и то од стране суда који је надлежан за извршење кривичних санкција.

- 5. ПИТАЊЕ:** „Да ли у поступку који се води поводом молбе за условни отпуст осуђеног може да учествује јавни тужилац који је претходно поступао у првостепеном кривичном поступку?“

ОДГОВОР: Јавни тужилац који је поступао у првостепеном кривичном поступку може да учествује у поступку који се води поводом молбе за условни отпуст, јер се изјашњење тужиоца у том поступку не може уподобити одлучивању у смислу члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

- 6. ПИТАЊЕ:** „Да ли ће суд одбити или одбацити захтев за накнаду трошкова који је поднет од стране окривљеног односно изабраног браниоца, браниоца по службеној дужности, оштећеног, односно пуномоћника оштећеног, пуномоћника по службеној дужности, уколико није истакнут у завршној речи или такав захтев, уколико је делимично или у целости основан, треба усвојити?“

ОДГОВОР:

Оштећени и пуномоћник оштећеног захтев за накнаду трошкова кривичног поступка треба да истакну до завршетка главног претреса.

Окривљени и бранилац захтев за накнаду трошкова треба да истакну до завршетка главног претреса, а захтев за накнаду трошкова који настану пред судом правног лека истаћи ће у правном леку или до завршетка јавне седнице или претреса, уколико су одржани. Уколико суд правног лека осуђујућу пресуду преиначи тако што обустави кривични поступак или оптужбу одбије или окривљеног ослободи од оптужбе и одлучи да трошкови поступка падају на терет буџетских средстава суда, у том случају пресуда суда правног лека је правни основ из кога произлази право окривљеног за накнаду трошкова целокупног кривичног поступка који је тој одлучи претходио, у ситуацији када окривљени и бранилац нису истицали захтев за исплату трошкова у кривичном поступку или нису имали могућност да такав захтев истакну.

Бранилац по службеној дужности и пуномоћник малолетног оштећеног (члан 154. ЗМ) и посебно осетљивог сведока (члан 103. ЗКП) имају право на накнаду трошкова кривичног поступка без обзира када су истакли захтев.

- 7. ПИТАЊЕ:** „Да ли се казна затвора у просторијама у којима окривљени станује може заменити казном затвора у заводу, уколико осуђени након правноснажности пресуде којом је осуђен промени адресу пребивалишта или боравишта, тако да на новој адреси нису испуњени услови за извршење казне (технички услови, непостојање сагласности власника стана)?“

ОДГОВОР: Казна затвора у просторијама у којима окривљени станује може се заменити казном затвора у заводу уколико осуђени након правноснажности пресуде којом је осуђен без сагласности органа чијом одлуком је одређено спровођење извршења казне промени адресу пребивалишта или боравишта, тако да на новој адреси нису испуњени услови за извршење казне.

СПОРНА ПИТАЊА ОКО КОЈИХ СУ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ ПОСТИГЛИ САГЛАСНОСТ

- 1. ПИТАЊЕ:** „Да ли треба досудити трошкове кривичног поступка оштећеном који је имао пуномоћника из реда адвоката у ситуацији када је оптуженом изречена мера безбедности обавезног психијатријског

лечења и чувања у здравственој установи, јер је извршио дело у стању неурачунљивости?“

ОДГОВОР: У датој ситуацији оштећени нема право на накнаду трошкова кривичног поступка насталих ангажовањем пуномоћника из реда адвоката из буџетских средстава суда, јер ови трошкови не спадају у трошкове из члана 265. став 1. ЗКП који падају на терет буџетских средстава суда у случају доношења ослобађајуће или одбијајуће пресуде или обуставе поступка.

**ПРЕДСЕДНИК
КРИВИЧНОГ ОДЕЉЕЊА
Судија Милена Рашић**